

rad pregledoval je učiteljeve knjige, in veselilo ga je, ako je zapazil tudi v učiteljevi knjižni omari kak napredek. Ta skušen mož, piše o učiteljski knjižnici tako-le:

Dobro vem, da ljudski učitelj pri pičlih dohodkih ne more napravljati si novih knjig in vedno izposojevati si jih iz okrajne učiteljske ali iz kake druge knjižnice, naj tedaj vendar ima sam jih kaj v svoji omari. Nekteri učitelji so za književstvo sploh tako vneti, da hočejo kupiti vsako naznanjeno knjigo. Berejo mnogo in razno, toda prav malo takega, kar bi jim v njihovem težavnem poslu resnično koristilo in da bi se s tem izobraževali. Tako pa ni prav. Pridnemu učitelju ne ostaja dovolj časa za vsakdanje zabavno slovstvo. Knjig ali sploh spisov, ki jih ljudje za zabavo in sicer le enkrat preberejo, bi si ljudski učitelj ne smel nikdar kupovati. S takimi rečmi si učitelj trati denar in dragi čas, ker mu potem obojega za dobre, potrebne knjige manjka. Ako si hoče tedaj učitelj dobro knjižnico za svoj stan omisliti, naj si nakupuje naj boljših spisov o pedagogiki, metodiki in didaktiki, naj si napravlja naravoznanske, zgodovinske, zemljepisne in etnografične spise; potem naj si preskerbuje z jezikoslovnimi, muzikalnimi in matematičnimi stvarmi, pa tudi dobrih pobožnih in verskih spisov naj nikar ne izključuje. Po verhu vsega tega naj ima kak dobri naučni slovar (Lexikon), kjer vsako stvar more poiskati, ako hoče o njej kaj izvedeti. Ako je njegova knjižnica obširna, ji tudi ne sme manjkati naj boljših pesnikov, in sicer se vé da naj pred pesniška dela slovenskega naroda, potem pa tudi poglobitno pesništvo v drugih slovanskih narečjih in tudi v nemškem jeziku.

Medenih romanov pa naj se ljudski učitelj ogiblje, in tudi sploh nenravnim spisom naj ne daje prostora v svoji knjižnici.

Nekaj za predpust.

„Jaz sem neodvisen!“

„Jaz sem neodvisen!“, djal je neki meščan, kateri ni hotel nikomur podložen biti, in se je zavoljo tega preselil na kmete, da bi tam prav neodvisno živel. Tudi svojim otrokom večkrat pripoveduje od svoje neodvisnosti, in jih zagotavlja, da pri zbiranju stanú jim ne bode nikdar nasprotoval, in pristavil je vselej možato: Vaš oče je neodvisen.

Prigodí se pa, da njegov sin snubi Roziko, hčer ubogega soseda, in nihče ne zavida sinu prihodnje sreče. V hiši njegovega očeta stanovala pa je teta, ki je imela nad vse rada starega mačka. Ta se navadi

na Rozikin dom na smeteno. — Deklè se razluti nad tatinskim mačkom, ker enkrat ko ravno skozi luknjo pri hramu leze, mahne po njem in mu rep odseka. — Neusmiljeno deklè se še baha s tem svojim junaštvom. Kaj se zgodi? Razžaljen maček ni dovolil v ženitev. Teta vbogala je mačka, in prepovedala ženitev. Mati je vbogala teto, in neodvisni oče pa svojo ženo. Zastonj bile so vse sinove prošnje in zastonj Rozika obeta, da bode mačku vsaki dan s smeteno stregla. Maček pogine od starosti, in pokopljejo ga na vert pod hruško. Po mačkovi smerti nihče poroke ne opovira. Mlada človeka se poročita, in oče reče na dan poroke svojemu sinu: „Vidiš, ljubi moj, vse to prištevaj in zahvaljuj moji neodvisnosti!“ Sin pa molči, ter samo skozi okno pogleda pod hrusko, kjer je maček počival.

Slovstvo in učila.

Priročna zbirka postav o ljudskih šolah za pokneženo grofijo Goriško in Gradičansko dobiva se v c. k. založbi šolskih knjig za 46 kr.

Kalendár učiteljski na rok 1873. (češki), na svetlo dal Jož. Balcar, učitelj v Pragi.

Perve vaje v pisanji, — sestavil Fr. Gerkman I. — IV. zvezek. Ti metodično sestavljeni zvezki imajo prav lično pisane zgledne čerke in bodo tedaj ljudskim šolam in učiteljem dobro služili. Dobivajo se pri Giontinitu v Ljubljani 100 zv. za 1 gold. 70 kr.

Stigmagrafische Zeichnungsvorlagen für Volksschulen von Joh. Kopšič. Te risanke je za ljudske šole priporočilo učiteljsko društvo v Gradcu, c. k. deželna šolska svetovalstva na Kranjskem, Koroškem in Štajerskem. Veljá do št. 10 zvezek 7 kr.; št. 10 in 11 pa 10 kr. Zvezki za vaje so po 5 kr. Pri 100 zv. dobí se 15% namečka. Pošilja jih po poštнем povzetji izdatelj Jan. Kopšič, mestni učitelj v Gradcu. (Paradeis št. 3.)

Verordnungsblatt für den Dienstbereich des Ministeriums für Cultus und Unterricht. S 1. jan. l. 1873. začénjal bode se 5. tečaj tega lista, kateri prinaša vse šolske ukaze, postave, naznanila, določbe o učnih knjigah in učilih, osebna naznanila, razpise služeb itd. Veljá po pošti 2 gold. Naročila prejema odpravništvo ministerstva za uk (Expedit Min. für C. u. Unterr.).

Šolsko obzorje.

Iz Primorskega. Tako vendar ste tudi kranjski učitelji prišli do praga svojih pravic, ker, kakor smo brali, je vaš deželni zbor sprejel jako čversto postavo o razmerah ljudskih učiteljev na Kranjskem. Mi sosedni učitelji v Primorji vam kranjskim učiteljem to iz serca privoščimo in želimo, da bi bila ta postava na najvišjem mestu brez odlašanja poterjena.

Kar se tiče imenika vseh slovenskih učiteljev je to kaj odlična misel. Veselilo nas bode poznati svoje brate na Kranjskem, Koroškem in Štajerskem. Akoravno bode prvo to delo težavno, vendar bode podlaga prihodnjim enakim delom — in kar se enkrat prične, ne sme se opustiti. Tudi društvo Národna Šola“ se pri nas priljubljuje. Naj bi le vsi rodoljubni učitelj po vsi svoji moči pospeševali dobro stvar na vse strani. Pomagajmo si sami, drugi (posebno tujci) ne bodo nam pomagali. — Sedaj pa še nekaj! Ko je l. 1861. „Uč. Tov.“ jel izhajati, ga je preč. nadškofijstvo v Gorici vsako leto naročilo po več (20—24) iztisov in ga učiteljem po nekterih dekanijah razpošiljalo. Sedaj ko imamo drugo šolsko gosposko pa se nihče ne spomni, da bi nam ga (vsaj nekterim slovenskim učiteljem) naročil. Ali je to tudi „Fortschritt?“

Iz Gorenškega. (Šolske knjige.) Vgodna zima napolnuje nam sole, da imamo učitelji dela do vrata. Ena nadloga nas v začetku šolskega leta vsako leto tare, in ta je, da ne moremo dobiti šolskih knjig. Kolikorkrat jih naročamo iz Ljubljane, jih do sedaj še noben knjigar ni imel vseh, kar smo jih naročili, in mladina mora po več tednov čakati brez knjig, kar je za večje učence zelo zamudno. Ali bi se ne moglo to tako vrediti, da bi zalogo šolskih knjig imel kak učitelj (kakor je bilo nekdanj prav redno) ali kak drugi, ki vé šolske potrebe. Tudi c. k. zaloga šolskih knjig na Dunaji je pri preskerbljevanji knjig pri natiskovanji i. t. d. včasih zamudna, kar večkrat kake knjige ne vzame v drugi natis popred, da je prejšnji natis že ves prodan, in tako preteče mesece in dni, da se zopet knjiga natisne, učenci pa čakajo brez knjig — tako godilo se je sedaj z »Drugim Berilom«. Ali bi se ne moglo vsem tem zaprekam pomagati s tem, da bi se šolske knjige v vsaki deželi posebej za domače potrebe tiskale?

Našim slovenskim gg. učiteljem, ki želijo letos božični čas vstreci faranom z lepimi, prijetno-glasečimi novimi božičnicami, priporočamo dva posebno mična napeva, katera je zložil in pod naslovom: »Slava Bogu na višavi« ravnokar izdal g. Levičnik, učitelj v Železnikih. Menimo, da nikomur ne bo žal, kdor kupi to najnovejše delo našega znanega verlega sobrata; kajti napeva se smeta vverstiti med one, ki najbolj vstrežajo slovenskemu narodu. Pa tudi vnanja oprava tega glazbenega dela je tako okusno narisana, da se pridružiti sme vsaki novošegni muzikalni zbirki. Dobivata se omenjena napeva pri g. Jan. Giontini-tu v Ljubljani po 20 soldov. Trdno se nadjamo, da nas ne bode nihče grajal, kdor si jih bo kupil, da smo mu priporočili kaj takega, z čimur bi v resnici zadovoljen ne bil. — Slišimo, da ima g. Levičnik še mnogo dobrega pevskega blaga v rokopisu, in da hoče kmali zopet kaj ponuditi učiteljem, ako se mu bodo splačali tiskarni stroški.